

HAU EZ OSO ONDO ULERTU

“Definición y unidad del sistema sacrificial”- Mauss eta Hubert

DE LA NATURALEZA Y DE LA FUNCIÓN DEL SACRIFICIO

Tylor izan zen zibilizazio ezberdinen artean konparazioak eginez sakrifizio formen genesiaren teoria bat egin zuen lehenetarikoa. Bere aburuz, sakrifizioa originalki ofrenda/opagai bat zen, basatiak naturaz gaindiko izakiei egiten diena haien uste ona lortzeko. Ondoren, Jainkoak hazi eta gizakiarengandik bereizi zirenean, erritu sakrifizialak sortu ziren, izaki espiritualei eskaintza espiritualizatuak egiteko. Eboluzioaren bitartez basatiaren oparien erritua bere buruaren sakrifizioaren forma hartu zuten (?). Nahiz eta teoria honek ondo azaldu fenomeno hone garapen moralaren faseak, ez du haren mekanismoa azaltzen. Eta izan ere, ez da nahikoa erregistratzea, azaltzea ere beharrezkoa da.

R. Smith izan zen sakrifizioaren azalpen arrazoitu bat plazaratzen saiatu zen lehena. Bere azalpena totemismoaren aurkikuntzan oinarritzen zen. Berak kultu totemikoaren praktikan iokusten zuen sakrifizioaren sustraia. Totemismoan, totem edo Jainkoa tribuaren ahaidea da, eta errituaren helburua haien arteko lotura eta elkarbizitza komunikatu eta bermatzea da, eta beharrezkoa bada batasuna berrezartzea. Smithek ondorioztatu zuen sakrifizio komunialetik zetozela sakrifizio expiatorio (pekatua kentzea 3 baten bitartez, Kristo gurutzean hil) o propiciatorios (**Propiciatorio** es algo que tiene la virtud de hacer propicio o favorable, especialmente ante la [divinidad](#) (véase también [apotropaico](#), [exvoto](#) y [oblación](#)). Una [víctima propiciatoria](#) es la [víctima](#) de un sacrificio efectuado con fines propiciatorios (véase también [chivo expiatorio](#))), hau da, piakula edo eskaintza eta ohore sakrifizioak.

Smithentzako, expiazioa aliantza puskatu baten berrezartzea da, eta sakrifizio totemikoak erritu expiatorio baten elementu guztiak zeuzkan. Totemismoaren desagerpena eta gero ere sakrifizio guztietan antzematen du esentzia berdin hau.

(Azaltzen du zergatik Smithen arabera primitibismoan sakrifizioare biktimak jan egiten zen eta piakulan ez, sakrifizio animal eta gizakiana etab. Ez ondo ulertu).

Smithen sistemaren akats handia zera da, sakrifizio mota ezberdinak arbitrarioki aukeratutako printzipio batera murriztea. Lehenik eta behin, bere teoriaren oinarrian dagoen totemismoaren uniebrtsaltasuna postulatu bat da, egiaztatzen ezinezkoa den postulatu bat. Baina hau onartuta ere, bere ideien garapena ez da zuzena: berak dio sakrifizio mota guztiak sakrifizio komunialetik eratortzen direla, baino datu historiko eta etnografikoak erreparatzen badiegu ikusiko dugu behin eta berriz “piaculum”a komunioaren alboan agertzen dela. Gainera, Smithen “piaculum” hitzaren eranahi oso zabala erabiltzen du, bere baitan bilduz purifikazioak, propiziazioak eta expiazioak; eta nahaskaeta honek sakrifizio expiatorio ondo aztertzea oztopatzen du. Smithen sakrifizio purifikatzaile guztiak erritu komunialaren baitan ulertzen ditu, eta horrela expiazioaren ideia komunioaren ideiak xurgatzen du. Honen aurka, Mauss eta Hubertek esaten dute ezaugarri sakratu, puro nahiz impuro baten elimianzioa sakrifizioaren bide primitibo bat dela, komunioarena bezain antzinakoa.

Smithen akatsa, batez ere, metodo akats bat da. Antropologo ingelesengan ohikoa den bezala, dokumentuak akumulatu eta bere iritziaren arabera genealogikoki antolatu ditu. Baina iturri

etnografikoen urritasunak eta dokumentu historiko fidagarrien gabeziak oso zail egiten du lan hau. Bereziki zaila da, gainera, Smithek garrantzia gehien ematen dien sakrifizio totemikoei buruzko informazio osatua, hau da, gizarte primitiboei buruzkoa. Mauss eta Hubertek nahiago dute ondo dokumentatutako sakrifizioak aztertzea eta ohikoak diren gertakariak aztertzea, eta beraz, testu sankritoetan eta Biblian oinarritzen dira. Espero dute, iturrien aniztasuna dela eta (bata monoteista eta bestea panteista), konparaketaren bidez ondorio orokorrak atera ahal izatea.

DEFINICION Y UNIDAD DEL SISTEMA SACRIFICIAL

Sakrifizioak zertan datzan sakondu baino lehen haren kanpo definizio bat eman behar da. Sakrifizioak beti konsagrazio bat implikatzen du, sakrifizio orotan objektu bat arrunatzen esparrutik esparru erlijiosora pasatzen da, konsagratua da. Konsagrazio guztiak, ordea, ez dira izate berekoak. Sakrifizioen ezaugarria da sakrifizioan sakrifikatua den objektu horretatik haratago doala konsagrazioa, biktima eskeini duena ere konsagratua da: Lehen ez zeukan ezaugarri erlijioso bat dauka, edo pekatu batez libratu da etab. Era batera edo bestera, transformatu egin da erlijiosoki. Sakrifizio baten ondorioak sufritzen dituenari sakrifikante esaten diogu. Sakrifikantea pertsona bat edo talde bat izan daiteke.

Kasu batzuetan, ordea, konsagrazio sakrifizialaren efektuek ez diote zuzenean sakrifikanteari eragiten, baizik eta bere pertsonarekin era batera edo bestera lotuta dauden gauzei. Adibidez, etxe bat eraikitzean egindako sakrifizioa, edo erreka bat pasatu baino lehen egiten dena...

Konsagrazioaren ezaugarri bereizgarria sakrifizioan da: objektu sakrifikatuak, hau da, konsagratuak, sakrifikantearen (edo sakrifizioaren efektu praktikoak bizi behar dituen objektuaren) eta sakrifizioa gidatzen duen dibinitatearen arteko bitarteko gisa funtzionatzen du. Sakrifizioan Jainkoa eta gizakiaren arteko harremana ez da zuzena, bitartekari konsagratu bat dago. Baino lehendabiziko ezaugarri hau ez da nahikoa, ez baituelako sakrifizio eta ofrenden artean bereizten ametitzen. Baino sakrifizio oro ofrenda bat bada ere, ofrenda oro ez da sakrifizio bat. Sakrifizioan, konsagratua den hori suntsitua da. Sakrifizioan galdegiten diren indar erlijiosoak indartsuagoak dira eskaintzen kasuetan baino, izan ere, zerbait suntsitzea grabeagoa da ematea baino. Sakrifizio esan behar diogu ofrenda suntsitua edo partzialki suntsitua den eskaintza orori, ofrenda begetala izanik ere. Sakrifizioa biktima baten konsagrazioaren bidez sakrifizioa burutzen duen pertsonaren edo pertsona honen intereseko objektu batzuen egoera aldatzen duen ekintza erlijioso bat da. "Sakrifizio pertsonal" esaten diote sakrifizioak zuzenean sakrifikanteari eragiten dionean, eta sakrifizio objektibo sakrifioza objektu erreal edo idealetan proiektatzen denean.

Definizio honek gure ikerketa objektua definitzen du, eta gainera, sakrifizioen unitate generikoa ezartzen du. Izan ere, Smithi egiten zitzaion kritika ez zen sakrifizioaren batasun unibertsala aldarrikaztea, baizik eta batasun hau ez zela berak esandakoa.

Askotarikoak dira egin diren sakrifizioaren definizioak. Adibidez, testu hinduek bereizketa praktiko bat egiten du sakrifizio konstante eta noizbehinkakoen artean. Sakrifizio konstanteak gizonen borondatearen eta zirkuntstanzien arbitrareotasunarekiko independenteak diren momentu jakinetan egiten dira, adib. urtaro aldaketa. Bestea berriz ezkontza, jaiotza etab bezalako momentu puntualetan egiten dira. Baina sarritan mota ezberdinetako sakrifizioek praktika berak barnebiltzen dituzte. Honek erakusten du sistema sakrifizialaren flexibilitatea. Mauss eta Hubertek sakrifizio komuniala eta expiaziozkoa, berez ideia kontrajarriak (bata sakraturekin komunikazioa, eta bestea nahi ez den karaktere baten kanporaeta), sakrifizio

erritual berberetan aurkitu daitezkeela erakusten dute adibideen bidez. Esaten dute agian alperrik ari direla elementu komunialak ez dituzten sakrifizio expiatorioak bilatu nahian. Adibide hauek erakusten dute jarraikortasun bat dagoela sakrifizio mota ezberdinen artean, eta aldi berean oso anitzak eta oso antzekoak direla talde karakterizatuegitan sailkatzeko. Denak daukate enbor bera, eta hontan datza haien batasuna.